

Snitflade mellem ressourceforløb og førtidspension

Belyst ud fra lovgivningen og Ankestyrelsens og domstolenes praksis

Ankechef Pernille Fejfer

Ankestyrelsens sagsbehandling

- Vi er uafhængige af instrukser om afgørelsen af de enkelte sager
- Vi er ikke bundet af parternes påstand
- Vi skal træffe den rigtige afgørelse ud fra lovgivningen

Lovgivers intentioner – principper for reformen af fleksjob og førtidspension

L 53 fra 2012/13

- Flest mulige skal i arbejde og forsørge sig selv
- Udviklingen på området skal vendes, så flere får en tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed adgang til at forsørge sig selv, og færrest muligt ender på varig passiv forsørgelse
- Større fokus på den enkeltes ressourcer og på at udvikle arbejdsevnen
- Adgangen til førtidspension begrænses, og der indføres ressourceforløb

Lovgivers intentioner - fortsat

”Punkt 1.2.8. Dokumentation af ressourceforløb er fremover en forudsætning for tilkendelse af førtidspension

Fremover vil det være en forudsætning for tilkendelse af førtidspension, at kommunen kan fremlægge konkret dokumentation for, at der er gennemført et relevant og individuelt tilrettelagt indsats i form af et ressourceforløb. Det skal dokumenteres, at aktiviteter i forløbet har været skræddersyet til den enkelte borger, at der er foretaget den nødvendige opfølgning, og at forløbet i nødvendigt omfang er blevet tilpasset og justeret undervejs. Kun i de situationer, hvor det er dokumenteret, at borgeren på trods af en systematisk aktiv indsats ikke kan finde fodfæste på arbejdsmarkedet, kan der tilkendes førtidspension. Kommunen skal på baggrund af rehabiliteringsplanens forberedende del og rehabiliteringsteamets indstilling, inden der træffes afgørelse om tilkendelse af førtidspension, som hidtil gennemføre en selvstændig vurdering af dokumentationen i forhold til afgørelse om førtidspension.”

Betydning af diagnoser

Lægefaglige oplysninger er et delelement i sagen blandt en række social- og arbejdsmarkedsfaglige faktorer, når arbejdsevnen skal vurderes.

L 137 fra 2000 om pensionsreformen fra 2003

“Lægelige udtalelser om sygdomstilstanden er et nødvendigt grundlag for afgørelse om førtidspensionssager. Men læger har ikke en faglig indsigt, der giver dem mulighed for at udtale sig om arbejdsmarkedsforholdene eller fyldestgørende at vurdere aktiverings- og revalideringsmulighederne.”

L 53 fra 2012 om reformen af fleksjob og førtidspension

“Diagnoser er grundlag for lægefaglig behandling, men mennesker med samme diagnose kan arbejde i meget forskelligt omfang – afhængigt af personlige ressourcer, arbejdspladsens rammer, motivation, uddannelsesniveau, netværk og historik på arbejdsmarkedet. Derfor kan og skal diagnoser ikke være bestemmende for kommunernes vurdering af en borgers arbejdsevne.”

Definition af åbenbart formålsløst

Ressourceforløb:

Personer, hvor det som følge af svær sygdom eller pga. betydelige funktionsnedsættelser er åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen – beskæftigelsesindsatslovens § 68 a, stk. 2

Førtidspension:

På grund af særlige forhold helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres – pensionslovens § 16, stk. 2, og § 18, stk. 1

LF 53/2012:

Personer, der er så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er helt åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen, skal stadig kunne tilkendes førtidspension. Det kan fx være borgere med en betydelig nedsat funktionsevne som følge af udviklingshæmning, personer med en alvorlig hjerneskade eller en person med alvorlige lidelser, hvor de medicinske behandlingsmuligheder er udtømte eller udsigtsløse, og hvor prognosen er kort levetid, eller at sygdommen er hastigt accelererende.

Ankestyrelsens praksis - udviklingshæmmede

68-14

- Her var det formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen hos en ung borger, som var mental retarderet i lettere grad med adfærdsforstyrrelse inden for autismspektret kombineret med OCD. Ikke grundlag for at prøve med et ressourceforløb

33-15

- Her var det ikke dokumenteret eller på grund af særlige forhold åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen i et ressourceforløb hos ung borger, som var retarderet i lettere til middelsvær grad uden psykiatiske diagnoser. Han klarede sig væsentligt bedre i hverdagen og havde ønske om at arbejde

Ankestyrelsen

Omtale af to Østre Landsretsdomme – 92-16

To domme fra Østre Landsret viser, at retten er enig i Ankestyrelsens praksis, hvorefter borgere med en varig og væsentlig begrænsning i arbejdsevnen kan få et ressourceforløb, hvis kommunen vurderer, at borgerens arbejdsevne ikke er tilstrækkeligt afklaret til, at der kan fastsættes et beskæftigelsesmål, og at det ikke kan udelukkes, at der er udviklingsmuligheder. Vurderingen er altid konkret og individuel, og der kan være et vist overlap mellem tilkendelse af fleksjob og ressourceforløb.

Det udelukker ikke ressourceforløb, at fleksjob ikke er forsøgt, eller at borgeren ønsker fleksjob frem for ressourceforløb.

Østre Landsret er også enig i, at borgere med en væsentlig begrænsning i arbejdsevnen skal have et ressourceforløb, hvis det ikke på forhånd kan anses for åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen i et ressourceforløb.

Case 1

Borger, der har PTSD – vi vurderer, at han har ret til førtidspension

- 44 årig mand diagnosticeret med svær PTSD med depressive symptomer
- Kom til Danmark som flygtning
- Ufaglært arbejde i Danmark i flere år – tiltagende dårligere
- Behandlet på RCT (Rehabiliteringscenter for Torturofre), som anser behandlingsmulighederne for udtømte
- Ikke forsøgt beskæftigelsestilbud, da lægerne frarådede det
- Ringe funktionsniveau
- Åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen. Lægefaglig vurdering afgørende. Ikke krav om ressourceforløb

Case 2

Borger, der har PTSD – vi vurderer, at hun ikke har ret til førtidspension

- 55 årig kvindelig flygtninge med svær PTSD
- Stabil tilknytning til arbejdsmarkedet i 12 år
- Kortvarigt beskæftigelsestilbud. Opfordret til at blive bedre til dansk
- Udfordringer på hjemmefronten ift. eksmand
- Rehabiliteringsteam peger på langvarigt virksomhedspraktik koblet med mentor og løsning af hjemmelige problemer samt fysisk træning
- Målgruppe for ressourceforløb
- Det kunne ikke udelukkes, at arbejdsevnen kunne udvikles

Case 3

Borger med bipolar affektiv lidelse – vi vurderer, at hun har ret til førtidspension

- 57 årig kvinde med mangeårig bipolar lidelse
- Relevant behandling men fortsat periodevis selvmordstruet
- Kontoruddannet og arbejdet som speditør indtil sygemelding 2009
- Tilkendt fleksjob men ikke realiseret
- Flere praktikforløb, som må afsluttes, da hun bliver tiltagende psykisk dårlig
- Åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen i et ressourceforløb

Case 4

Borger med skizoaffektiv sindslidelse – vi vurderer, at hun ikke har ret til førtidspension

- 48 årig kvindelig flygtninge med skizoaffektiv lidelse og symptomer på fibromyalgi
- Gift og har et barn
- Har aldrig været i arbejde eller uddannelse
- Har ikke deltaget i beskæftigelsesrettet tilbud
- Rehabiliteringsteam finder, at borgeren gennem klinisk funktion skal vurderes af anden psykiater og i behandling med psykofarmaka og psykoterapi samt fysisk træning
- I målgruppen for ressourceforløb
- Ikke formålsløst at udvikle arbejdsevnen, og det kunne ikke udelukkes, at et ressourceforløb ville kunne udvikle arbejdsevnen

Retssager om reformen af fleksjob og førtidspension

- Byretterne har afsagt 17 domme. Medhold i 14.
- 3 om fleksjob
- 4 om ressourceforløb
- 10 om førtidspension

- Landsretterne har afsagt 4 domme. Medhold i alle.

Ankestatistik

Årsstatistik omgørelsesprocent	2015	2016	2017 (3 kvartaler)
Ret til pension på det foreliggende grundlag	2 %	4 %	2 %
Ret til ressourceforløb	9 %	18 %	19 %